

SOSYAL BİLGİLER

7.
SINIF

Yazar: Adnan ÖZER

Editör: Saliha KARAGÖZ

Yayına Hazırlık:

Özen BAYRAM-Dr. Özgün KARACA

Kapak ve İç Tasarım: Ziya Harun ERGENÇ

ISBN: 978-605-190-421-4

Yayıncı Sertifika No.: 45554

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

BİREY VE TOPLUM..... 5

Sözlük	6
İNSANDAN İNSANA GİDEN YOL.....	7
Kazanım Testi 1	9
Yeni Nesil Hazırlık Testi 1	11
Yeni Nesil Test 1	13
İLETİŞİMİN GÜCÜ.....	15
Kazanım Testi 2	17
Yeni Nesil Hazırlık Testi 2	19
Yeni Nesil Test 2	21
HIZLI İLETİŞİM / GÜÇLÜ TOPLUM.....	23
Kazanım Testi 3	25
Yeni Nesil Hazırlık Testi 3	27
Yeni Nesil Test 3	29
İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ.....	31
Kazanım Testi 4	33
Yeni Nesil Hazırlık Testi 4	35
Yeni Nesil Test 4	39

2. ÜNİTE

KÜLTÜR VE MİRAS..... 41

Sözlük	42
BEYLİKTEN CİHAN DEVLETİNE.....	43
Kazanım Testi 5	45
Yeni Nesil Hazırlık Testi 5	47
Yeni Nesil Test 5	49
İNSANI YAŞAT KI DEVLET YAŞASIN	51
Kazanım Testi 6	53
Yeni Nesil Hazırlık Testi 6	55
Yeni Nesil Test 6	57
AVRUPA'DA UYANIŞ.....	59
Kazanım Testi 7	61
Yeni Nesil Hazırlık Testi 7	63
Yeni Nesil Test 7	65
DEĞİŞEN DÜNYADA DEĞİŞEN OSMANLI.....	67
Kazanım Testi 8	69
Yeni Nesil Hazırlık Testi 8	71
Yeni Nesil Test 8	73

OSMANLI'DAN KALAN MİRASIMIZ	75
Kazanım Testi 9	77
Yeni Nesil Hazırlık Testi 9	79
Yeni Nesil Test 9	81

3. ÜNİTE

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER ... 83

Sözlük	84
NEREYE YERLEŞELİM? / TABLO VE GRAFİKLERLE ÜLKEMİZ	85
Kazanım Testi 10	87
Yeni Nesil Hazırlık Testi 10.....	89
Yeni Nesil Test 10	91
GÖÇÜN NEDEN VE SONUÇLARI	95
Kazanım Testi 11	97
Yeni Nesil Hazırlık Testi 11.....	99
Yeni Nesil Test 11	101
YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜ.....	103
Kazanım Testi 12	105
Yeni Nesil Hazırlık Testi 12.....	107
Yeni Nesil Test 12	109
Sarmal Deneme Sınavı 1	111

4. ÜNİTE

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM 115

Sözlük	116
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE YAZININ SERÜVENİ	117
Kazanım Testi 13	119
Yeni Nesil Hazırlık Testi 13.....	121
Yeni Nesil Test 13	123
TÜRK İSLAM BİLGİNLERİ	125
Kazanım Testi 14	127
Yeni Nesil Hazırlık Testi 14.....	129
Yeni Nesil Test 14	131
AVRUPA'DAKİ BİLİMSEL GELİŞMELER VE ÖZGÜR DÜŞÜNCENİN BİLİMSEL GELİŞMELERE KATKISI	133
Kazanım Testi 15	135
Yeni Nesil Hazırlık Testi 15.....	137
Yeni Nesil Test 15	139
Sarmal Deneme Sınavı 2	141

5. ÜNİTE ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM 145

Sözlük	146
TOPRAKTAN ÜRETİR, TOPRAĞI YÖNETİRİZ	147
Kazanım Testi 16	149
Yeni Nesil Hazırlık Testi 16	151
Yeni Nesil Test 16	153
ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ HAYATIMIZI ETKİLİYOR.....	155
Kazanım Testi 17	157
Yeni Nesil Hazırlık Testi 17.....	159
Yeni Nesil Test 17	161
SOSYAL YAŞAMDA VAKIFLAR	163
Kazanım Testi 18	165
Yeni Nesil Hazırlık Testi 18.....	167
Yeni Nesil Test 18	169
İŞİN EHLİ İNSAN YETİŞTİRMEK	171
Kazanım Testi 19	173
Yeni Nesil Hazırlık Testi 19.....	175
Yeni Nesil Test 19	177
GELECEĞİN SENİN ELLERİNDE	179
Kazanım Testi 20	181
Yeni Nesil Hazırlık Testi 20.....	183
Yeni Nesil Test 20	185
DİJİTAL TEKNOLOJİ ÇAĞINDAYIZ.....	187
Kazanım Testi 21	189
Yeni Nesil Hazırlık Testi 21.....	191
Yeni Nesil Test 21	193
Sarmal Deneme Sınavı 3	195

6. ÜNİTE ETKİN VATANDAŞLIK 199

Sözlük	200
DEMOKRASİNİN SERÜVENİ / ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN	201
Kazanım Testi 22	203
Yeni Nesil Hazırlık Testi 22.....	205
Yeni Nesil Test 22	207
CUMHURİYETİ SEVİYORUM / HÂKİMİYET MİLLETİNDİR!	211
Kazanım Testi 23	213
Yeni Nesil Hazırlık Testi 23.....	215
Yeni Nesil Test 23	217
Sarmal Deneme Sınavı 4	219

7. ÜNİTE KÜRESEL BAĞLANTILAR.....223

Sözlük	224
TÜRKİYE VE DÜNYA'DA BARIŞ / EKONOMİYE YÖN VEREN KURULUŞLAR.....	225
Kazanım Testi 24	227
Yeni Nesil Hazırlık Test 24	229
Yeni Nesil Test 24	231
İNSANLARI NASIL TANIYORUZ? / KÜRESEL SORUNLARA ÇÖZÜM ÜRETİYORUZ	233
Kazanım Testi 25	235
Yeni Nesil Hazırlık Testi 25.....	237
Yeni Nesil Test 25	239
Sarmal Deneme Sınavı 5	241
Yanıt Anahtarı.....	245

BİREY VE TOPLUM

İNSANDAN İNSANA GİDEN YOL

İLETİŞİMİN GÜCÜ

HIZLI İLETİŞİM GÜÇLÜ TOPLUM

İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

COMBO SÖZLÜK

Beden Dili

Vücut dili, vücudun duruşundan, mimiklerinden ya da göz hareketlerinden oluşan ve tüm bu oluşumları zihinsel ve fiziksel faaliyetlerle destekleyen bir iletişim şeklidir.

Ben Dili

Kişilerin tamamen kendi düşüncesini ifade etme şeklidir. Bu dil ılımlı ve daha yapıcı bir dildir. Örneğin, “Seni okulda görmeyince senin için meraklandım.”

Empati

Kişinin kendisini başkasının yerine koyarak düşünmesidir.

İletişim

Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.

Jest

Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareketlerdir. Örneğin ders anlatan öğretmenin ellerini ve kollarını kullanması vb.

Kitle İletişim Aracı

Bir toplumda, kişilerin haber almasını sağlayan televizyon, radyo, gazete, dergi, internet gibi araçların bütünüdür.

Medya

Yazılı ve görsel basın ve yayın organlarına verilen isimdir. Televizyon, radyo, gazete, dergi vb.

Medya Okuryazarlığı

Günlük dilde radyo, televizyon, gazete, dergi gibi elektronik veya yazılı basın organlarına erişmek, iyi bir şekilde okumak, yargılamak, anlamak için kullanılan bir terimdir. Basın organları, bir bireyin dünyayı nasıl algılayacağını biçimlendirir ve yönlendirir.

Mimik

Bir duygunun ya da düşüncenin göz, kaş, yüz veya ağız hareketleri ile anlatılmasıdır. Örneğin sinirlenince kişinin kaşlarını çatması vb.

Olumlu İletişim

Saygının ve sevginin temel alındığı iletişimdir.

Olumsuz İletişim

İletişim ortamında emir, ön yargı, alay, suçlama gibi unsurların olduğu iletişim türüdür.

Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)

Radyo ve televizyonların yayın akışını denetleyen kuruluştur.

Sansür

Basın yayın araçlarındaki her türlü engellemeye verilen genel bir kavramdır.

Sen Dili

Bu dil yıpratıcı, suçlayıcı, eleştirici bir dildir. Örneğin, “Seni okulda görmeyince okuldan kaçtığını anladım.”

Sosyal Medya

İnternet (genel ağ) üzerinden bilgiye erişilmesi, insanlar arasında etkileşimin sağlanmasıdır.

Sözlü İletişim

İlgili mesajın ses ya da konuşma yoluyla karşıdaki kişi ya da kişilere aktarılmasına denir.

Sözsüz İletişim

Beden hareketleri, ses tonu, jest ve mimikler sözsüz iletişim unsurlarındandır.

Tekzip

Kişiler ya da kurumlar hakkında asılsız ve yanlış yapılan haberlerin düzeltilmesidir.

Yazılı İletişim

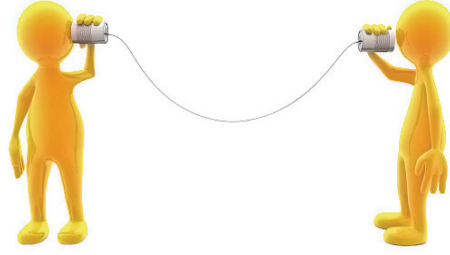
Yazıyı kullanarak yaptığımız iletişimdir. Mesajlar, faks, e-posta, kitaplar, dergiler, gazeteler ve sosyal medyadan gönderilen mesajlar vb.

İNSANDAN İNSANA
GİDEN YOL

İLETİŞİM

İletişimin oluşması için gerekli temel koşullar şunlardır:

- ✓ En az iki kişinin olması gereklidir.
- ✓ Verilecek bir mesajın olması gereklidir.
- ✓ Kişilerin birbirini fark etmesi gereklidir.

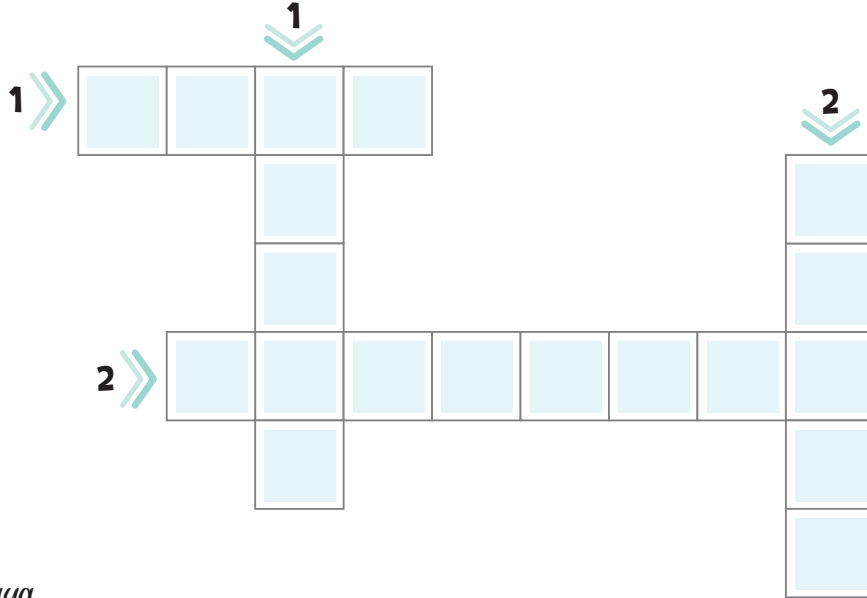

İletişimi Olumlu Etkileyen Davranışlar

İletişimi Olumsuz Etkileyen Davranışlar

Beden dilini etkin kullanmak. (Jest ve mimikleri etkili kullanmak)	Düz anlatım yapmak ve aynı ses tonu ile konuşmak
Empati kurmak	Suçlayıcı ve ön yargılı davranmak
"Ben dili" kullanmak	"Sen dili" kullanmak
Göz teması kurmak. (Uzun süre olmamak şartı ile)	Öğüt vermek, eleştirmek
Güler yüzlü olmak	Asık suratlı olmak, mimikleri etkin kullanmamak

1. Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

Yukarıdan aşağıya

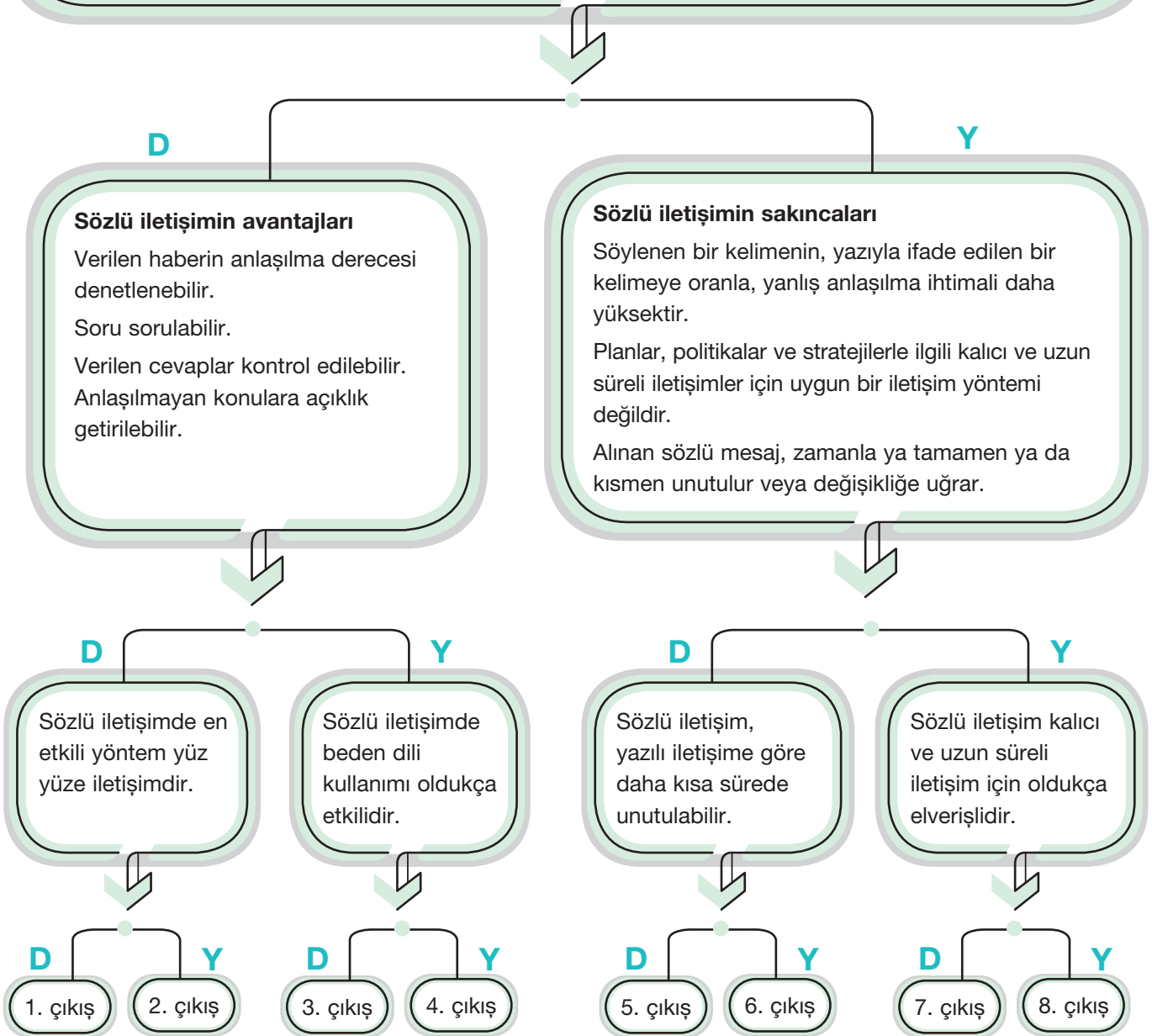
1. İlgili mesajın konuşma yolu üzerinden karşı kişiye aktarılması olarak bilinen iletişim türüdür.
2. Bir duygunun veya düşüncenin göz, kaş, yüz veya ağız hareketleri ile anlatılmasıdır.

Soldan sağa

1. Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareketlerdir.
2. Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.

2. Aşağıda verilen bilgiler doğru ya da yanlışlığına göre takip edildiğinde hangi çıkışa ulaşılır? İşaretleyiniz.

Sözlü iletişim, mesajın ses yoluyla ya da konuşma yoluyla alıcıya iletiildiği iletişim türüdür. Örneğin radyo, televizyon, sohbet ve röportaj sözlü iletişim türleridir. Etkili sözlü iletişim kişiler arası becerilerin kullanımını içerir. Etkili bir sözlü iletişimin gerçekleşmesine katkıda bulunan faktörler alıcının işitme, dinleme ve anlama becerilerinin açıklığıdır. Sözlü iletişim eğer çift yönlü gerçekleşiyorsa genellikle hemen bir yanıt almayı amaçlar. Sözlü iletişimi etkili hâle getiren unsurlar olarak beden dili yani jest ve mimikler sayılabilir. Alıcının duyma ve anlama becerileriyle iletilen mesajın doğru ya da yanlış anlaşılmasında etkili olur.

1. Etkili iletişimin olmadığı yerlerde iletişim engelleri söz konusudur.

Aşağıdaki iletişim engelleri ve örnek cümle eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Emir verme – “Arkadaşınla böyle konuşma!”
 B) Uyarma, tehdit etme – “Bunu yaparsan pişman olursun.”
 C) Alay etme – “Buraya bak, bay açığöz!”
 D) Öğüt verme – “Bunu, beni kızdırmak için söylüyorsun.”

2. İletişim engelleri, kişiler arası ilişkilerde olumsuz sonuçlara sebep olabilecek ve iletişimi bozacak davranışlardır. İletişimi engelleyen unsurlar konuşma içine farkında olmadan sokulmaktadır. Bu engelleyicilerle konuşmak, genellikle çoğumuzda alışkanlık hâline gelmiştir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi iletişimi engelleyen bir ifade içermektedir?

- A) Senin hasta olduğunu duyunca çok üzuldüm.
 B) Neden sürekli konuşup duruyorsun?
 C) Seni mutsuz görünce ben de mutsuz oluyorum.
 D) Bence konuyu çok iyi anlamışsın.

3. Yapılan araştırmalar kitap okuyan kişilerin kendilerini daha iyi ifade edebildiklerini ve karşısındakileri daha iyi anlayabildiklerini göstermektedir.

Yalnızca bu bilgilere göre kitap okuyan kişiler için;

- I. Etkili iletişim kurdukları,
 II. Derslerinde başarı sağladıkları,
 III. İletişime açık oldukları

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) I, II ve III

4. “Sözler yalan söyler ama gözler yalan söylemez.” sözünde iletişimde kullanılan aşağıdaki davranışlardan hangisinin önemi belirtilmektedir?

- A) Selam vermenin
 B) Nasıl konuşulacağını bilmenin
 C) Etkili dinlemenin
 D) Beden dilinin

5. Nil, okul çıkışında çok sevdiği yazarın yeni çıkan kitabını almaya gitmiş. Fakat kitabın tükendiğini öğrenmiş. Nil bu duruma çok üzülmüş. Nil’in üzüldüğünü gören arkadaşı neden üzgün olduğunu sormuştur.

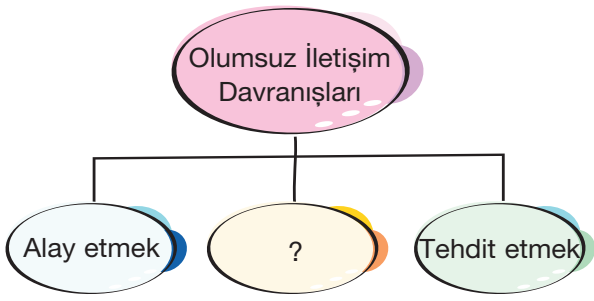
Arkadaşı, Nil’e aşağıdakilerden hangisini söylerse onunla olumlu iletişim kurabilir?

- A) Neden üzgünsün, paylaşmak ister misin?
 B) Sen de çok sulu gözlüsün.
 C) Yine neden ağlıyorsun?
 D) Ağlayacağına daha önceden kitap almaya gelseydin.

6. Aşağıdakilerden hangisi etkili bir konuşmacının davranışlarından değildir?

- A) Konuşulan kişi veya kişilerin yüzüne bakar, göz teması kurar.
 B) Herkesin duyabileceği ses tonuyla konuşur.
 C) Konuşmasını jest ve mimikleriyle destekler.
 D) Konuşma temposunu tekdüze olarak ayarlar.

7.

Bu şemadaki “?” ile gösterilen kutucuğa aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Ön yargılı davranmak
- B) Sen dili kullanmak
- C) Göz teması kurmak
- D) Karşı tarafı küçümsemek

8.

- I. Karşınızdaki kişinin gözlerine bakarak konuşmalısınız.
- II. Konuşmanızı jest ve mimiklerle desteklemelisiniz.
- III. Anlatmak istediğinizi açıkça söylemelisiniz.
- IV. Konuştuğunuz kişinin sorularına yanıt vermemelisiniz.

Elif’in numaralanmış önerilerinden hangileri etkili bir iletişimde olması gerekenler arasında yer alır?

- A) I ve III
- B) I, II ve III
- C) I, II ve IV
- D) II, III ve IV

9.

Güzel konuşmak için tek bir yol vardır:
Dinlemeyi öğrenmek.

C. Morley
(Morli)

C. Morley’in “dinlemeyi öğrenmek” ifadesi, aşağıdakilerden hangisini İÇERMEZ?

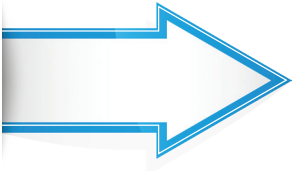
- A) Konuşmacıyı sözünü kesmeden dinlemeyi
- B) Konuşmacıyı dinlerken başka bir işle uğraşmama
- C) Konuşmacıya vereceği cevabı düşünmeyi
- D) Konuşmacıyı yargılamadan, suçlamadan dinlemeyi

10.

	Doğru	Yanlış
I. Konuşma sırasında vücut hareketlerinin önemi büyüktür.		
II. İletişimde konuşmak kadar dinlemek de önemlidir.		
III. Televizyon izlerken bir başkasını da dinlemek iletişimi olumsuz etkilemez.		
IV. İyi bir dinleyici, konuşmacının duygu ve düşüncelerini anladığını belli etmez.		

Tablodaki kaç numaralı ifadeler için “Doğru” sütununa işaretleme yapılmalıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV

YENİ NESİL HAZIRLIK TESTİ 1

1.

Dilin düşünceden önce hareket etmesin.

Chilon

En büyük insan, kendini en çok sayıda insanın yerine koyabilendir.

Jane Adams

Kendine reva görmediği şeyi, başkasına reva gören insan kâmil olamaz.

Hız. Ali

İnsan acı duyabiliyorsa canlıdır. Başkasının acısını duyabiliyorsa insandır.

Tolstoy

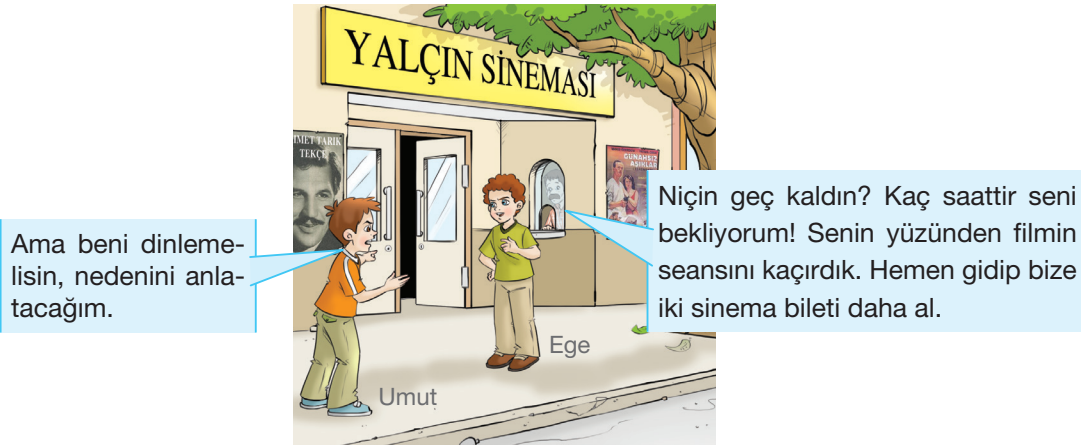
Sana nasıl davranılmasını istersen sen de başkalarına öyle davran, fakat ilk iyi davranışı sen yap.

David Hume

İletişimle ilgili verilen bu özdeyişler aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Empati B) Sempatı C) Özgürlük D) Beden dili

2.

Bu diyaloga göre aşağıdakilerden hangisi Ege'nin yaptığı iletişim hatalarından biri değildir?

- A) Sorgulamak B) Suçlamak C) Öğüt vermek D) Emir vermek

3.

I. Bay bilmiş n'aber?

II. Derhal odana git!

III. Söyle bakalım, dün neredeydin?

IV. Takma kafana, bu da geçer.

a. Sorguya çekmek

b. Umursamamak

c. İsim takmak

ç. Emir vermek

Tablolarda kişiler arası iletişimi engelleyen ifade biçimleri ile iletişimde yapılan hatalar verilmiştir.

Bu ifade biçimleri ve iletişim hatalarının doğru eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I-b, II-c, III-a, IV-ç B) I-ç, II-c, III-b, IV-a C) I-c, II-ç, III-a, IV-b D) I-a, II-b, III-ç, IV-c

4. Burak birkaç gün önce evde yaşanan bir olayı misafirlikte anlatınca babası onu şu şekilde uyardı:

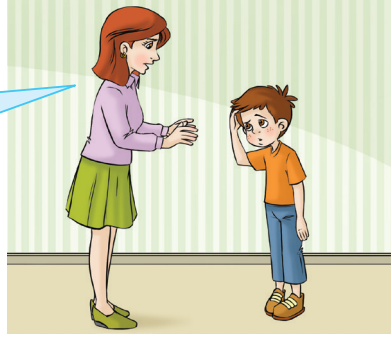

Buna göre Burak'ın iletişimde yaptığı hata aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nerede, nasıl konuşulacağını bilmemesi
B) İletişimde beden dilini kullanmaması
C) Etkili bir dinleyici olmaması
D) Farklılıklara saygı göstermemesi

5.

Oğlum, kendine yapılmasını istemediğin davranışları başkasına yapma. Yaptığın her davranışı kendine yapılmıyormuş gibi düşün.

Özgür'ün annesi bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Ön yargılı olmanın
B) Bencilliğin
C) Çekingenliğin
D) Empati kurmanın

6.

Bir saniye, bir saniye! Senin zaten çevre dostu olmanı beklemiyordum.

II

Ben nükleer enerjinin birçok yararı olduğunu düşünüyorum. Ayrıca...

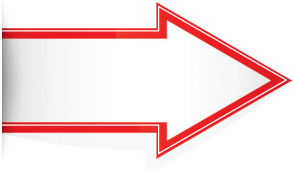
I

Ben nükleer santrallerin çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum.

III

Bu diyalogda aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Göz teması
B) Öğüt verme
C) Sen dili
D) Söz kesme

YENİ NESİL TEST 1

1. Hülya bir fabrikada halkla ilişkiler uzmanıdır. Aynı bölümde çalışan arkadaşı Hicran'ın kendisine saygı duymadığını düşünür. Hülya bu konuyu genel müdür ile konuşmaya karar verir. Genel müdür ona, "Bu konuyu Hicran'la konuşup halledersen daha iyi olur." der. Hülya yemek molasında Hicran'ın yanına gider.

Hülya: Beni biraz anlamamı bekliyorum. Bana hiç saygı duymuyorsun.

Hicran: Siz beni anlamıyorsunuz. Benim iş yüküm son zamanlarda biraz arttı. Annem hastanede tedavi oluyor. Annemle ilgilenmem gerekiyor. Bundan dolayı yoruluyorum.

Bu diyalog ile ilgili olarak Hülya için;

- I. Etkili konuşma ve dinleme becerisinin gelişmediği,
- II. Empati kurmakta sıkıntı yaşadığı,
- III. İletişim kurmakta zorluk çektiği

yorumlardan hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2 ve 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hamileliği sırasında eşini kaybeden kadın tek başına yaşamaya başlar. Bir gün dağda yaralı bulduğu bir gelinciği kendisine arkadaşlık etsin diye evine alır. Gelincik, kadına kısa sürede alışır ve bir an bile yanından ayrılmaz. Her ne kadar evcil bir hayvan olmasa da, oldukça uysallaşmıştır. Birkaç ay sonra kadının bebeği doğar. Günler geçer ve kadın bir gün, kısa süreliğine evden ayrılmak zorunda kalır. Gelincikle bebek evde yalnız kalır. Kadın eve döndüğünde kapıda gelinciğin kanlı ağzını görünce; "Korktuğum başıma geldi." diye düşünür. Gelinciği evden kovar. Tam o sırada içerideki odadan bebek sesi duyulur. Kadın, odaya yönelir. Ve odada beşiği, beşiğin içindeki bebeği ve bebeğin yanında duran parçalanmış yılanı görür... (Gelincik yılanı parçalamış ve bebeği yılanın tehlikesinden korumuştur.)

2. Anlatılan hikâyeye ilgili olarak,

- I. Ön yargılar kişileri pişmanlığa sürükleyebilir.
- II. Olayların iç yüzünü bilmeden ani kararlar verilmemelidir.
- III. İletişimde dinlemek önemlidir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

3. Bu hikâye aşağıda verilen atasözlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

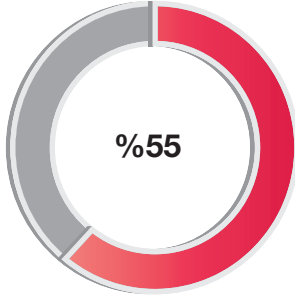
- A) El elin eşiğini türkü çağırarak arar.
- B) Besle kargayı oysun gözünü.
- C) Son pişmanlık fayda vermez.
- D) İnsanı insan yapan merhametidir.

4.

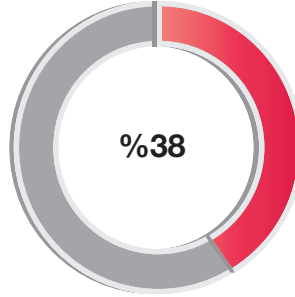
ETKİLİ İLETİŞİM

İletişim etki yüzdeleri

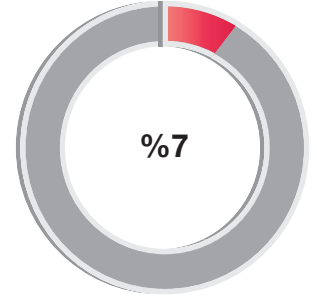
Beden dili

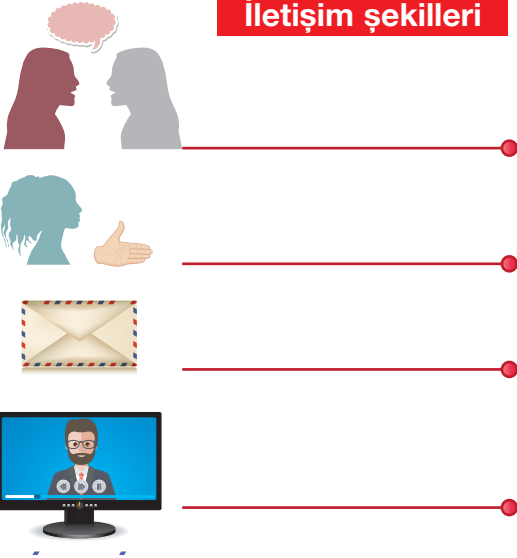
Ses tonu

Konuşma

İletişim şekilleri

Aktif ve etkili bir dinleyici olmak için gerekenler

- ★ Konuşmacıya dönmek
- ★ Göz teması kurmak
- ★ Ön yargılı olmamak
- ★ Açık fikirli olmak
- ★ Dikkat dağınıklığını en aza indirmek
- ★ Konuşmacıyla iletişim hâlinde olmak

Buna göre etkili iletişim ile ilgili olarak,

- Etkili iletişimde beden dili ses tonuna göre daha etkilidir.
 - Etkili iletişimde konuşmanın bir etkisi yoktur.
 - Yüz yüze konuşmak pasif iletişim unsurları arasında gösterilir.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Sen Dili ve Ben Dili

Ben Dili

- Kişinin kendi duygu ve düşüncelerini ifade ederek konuşmasıdır.
- Kişilerin girişimci olmasını destekler.
- İletişim engeli oluşturmaz.
- Karşımızdakinin davranışlarını hedef alır.

Örnek:

Sessiz olduğun için endişeleniyorum.
Bilgisayarla oynaman benim kendimi yalnız hissetmeme neden oluyor. Bu durum da beni çok üzüyor.

Sen Dili

- Karşımızdaki insanın kişiliğini hedef alan konuşma biçimidir.
- Kişilerin öz güvenini zedeler.
- İletişim engeli oluşturur.
- Yargılar, suçlar, eleştirir...

Örnek:

Arkadaşını neden konuşturuyorsun?
Sen neden hep konuşuyorsun?

İyi bir dinleyicinin özellikleri şunlardır:

- Dikkatini karşısındaki kişiye verir.
- Konuşmacının sözünü kesmeden dinler.
- Konuşmacıyla göz teması kurar.
- Son sözü söylemek için çabalamaz.
- Dinlerken vereceği cevabı düşünmez.
- Karşısındaki kişinin jest ve mimiklerine dikkat eder.

Pasif dinleme: Katılımsız dinleme olarak da bilinir. Bu dinleme türünde dinleyici sadece sessiz bir biçimde konuşmacıyı dinler.

1. Aşağıdaki tabloda sen dili ve ben dili ile ilgili cümleler verilmiştir. Sen dili ile ilgili olanların yanındaki kutucuğa “S”, ben dili ile ilgili olanların yanındaki kutucuğa “B” yazınız.

Beni okula çağırmadan gitmene çok üzıldüm. Bunu neden yaptığını sorabilir miyim?	
Sen sürekli konuşup gevezelik yaptığın için işi bitiremiyoruz.	
Annem seni evde göremeyince kaygılandı.	
Sınıf arkadaşlarına sürekli bağırdı. Sınavdan almış olduğu zayıf nottan onları sorumlu tutuyordu.	
Yarın sinemaya gelemeyeceğini söyledi. Sebebini sorduğumda “Seni ilgilendirmez.” dedi.	
Sofrayı kurmama yardım edersen çok mutlu olurum.	
Bana yardım etmek için pazar alışverişine gelmen beni çok memnun etti.	

2. Aşağıda verilen bilgilerle ilişkili olan kavramları bulmacada bulunuz.

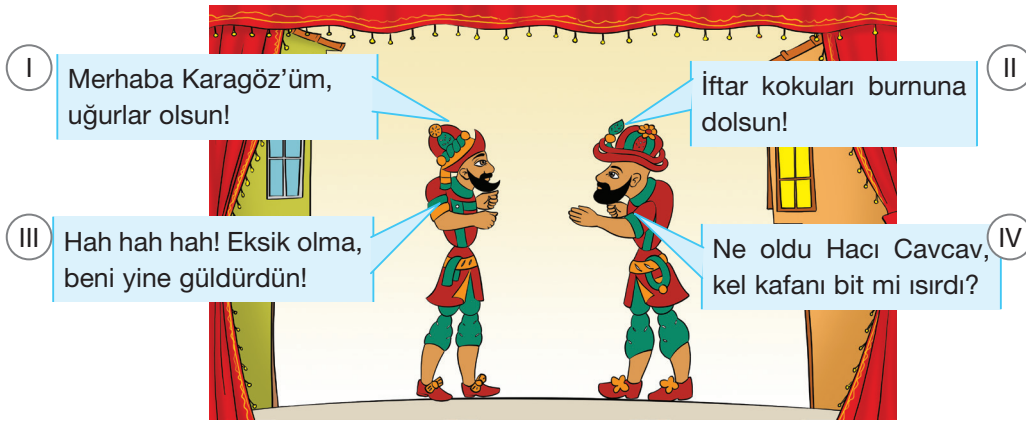
1. Karşınızdaki kişinin kişiliğini hedef aldığınız konuşma biçimidir.
2. Kişinin kendi duygu ve düşüncelerini ifade ettiği konuşma biçimidir.
3. Kişinin kendisini karşınızdaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini doğru anlama çabasıdır.
4. İletişimde bulunduğumuz kişiden mesajı tam ve doğru aldığımız iletişim biçimidir.
5. İnsanların iletişimde saygının ve sevginin temel alındığı iletişimdir.
6. İletişim ortamında emir, ön yargı, alay, suçlama gibi unsurların olduğu iletişim türüdür.
7. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargıdır.

S	E	M	P	A	T	İ	K	P	P	Ç	Ö	M
T	F	N	K	K	K	L	Ş	K	İ	N	Ü	İ
E	B	E	N	D	İ	L	İ	A	Y	L	G	Ş
T	M	L	K	Ş	L	N	Ö	A	Ç	K	J	İ
K	Ç	P	Y	N	M	M	R	L	R	J	J	T
İ	S	S	A	A	S	G	R	T	Ü	U	İ	E
N	L	K	W	T	I	H	H	D	S	M	Y	L
D	O	M	E	E	İ	N	S	A	N	İ	İ	İ
İ	L	E	S	D	D	İ	S	R	A	Y	M	U
N	U	T	İ	L	İ	D	N	E	S	E	S	L
L	R	L	Ü	U	P	Ü	İ	İ	İ	D	E	M
E	S	O	L	U	N	C	A	K	L	Ş	R	U
M	Ş	T	E	L	İ	Z	U	S	M	U	L	L
E	K	L	K	R	T	O	P	Ğ	Ü	Ş	Ş	O

3. Aşağıda verilen bilgiler doğru ise “D”yi, yanlış ise “Y”yi işaretleyiniz.

	D	Y
☐ Etkin dinleyici olarak karşınızdaki insan konuşurken “Evet.”, “Demek öyle.”, “Gerçekten öyle mi oldu?” gibi tepkiler vererek onu dinleme isteğimizin olduğunu ona hissettirmeliyiz.	☐	☐
☐ Etkin bir dinleme yapabilmek için konuşmacı ile göz teması kurmalıyız.	☐	☐
☐ Etkin dinlemede konuşmacıyı dinlerken empati kurmalı, kendimizi onun yerine koymalıyız.	☐	☐
☐ Etkin dinlemede konuşmacının sözlerini kesmeliyiz.	☐	☐
☐ Etkin dinlemede sürekli eleştirmeliyiz.	☐	☐
☐ Konuşmacının dikkatini dağıtacak davranışlardan kaçınmalıyız.	☐	☐
☐ Konuşmacıya aklımıza takılan her soruyu hemen sormalıyız.	☐	☐

1.

Hacivat ve Karagöz'ün diyaloglarındaki iletişim hatası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ne söyleyeceğini düşünmek
B) Etkin dinleme yapmamak
C) Göz teması kurmamak
D) Emir vermek

2. Aşağıda Mert ile Aslı arasında geçen bir diyalog verilmiştir.

Mert: Aslı, biliyor musun, seni tanımadan önce senin kendini beğenmiş biri olduğunu düşünüyordum.

Aslı: Gerçekten mi?

Mert: Evet. Ama konuştukça seni daha iyi tanıdım. Böyle biri olmadığını anladım.

Bu diyalog aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaktadır?

- A) İletişimin, olumlu ilişkilerin oluşmasında önem taşıdığını
B) Tüm arkadaşlıkların kavga ile başladığını
C) İnsanların kişilik özelliklerinin fiziksel özelliklerini yansıttığını
D) Fiziksel özelliklerin, arkadaşlık ilişkilerinde belirleyici olduğunu

3. İletişimle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İletişim sadece insanlar arasında olur.
B) Jest ve mimikler iletişimi kuvvetlendirir.
C) İletişimde göz teması kurmaya özen göstermeliyiz.
D) İletişimde karşı tarafı kırmamak için "ben dili" kullanmaya özen göstermeliyiz.

4. Aşağıdakilerden hangisi iletişimde yapılan "konuyu saptırma" hatasına örnek gösterilebilir?

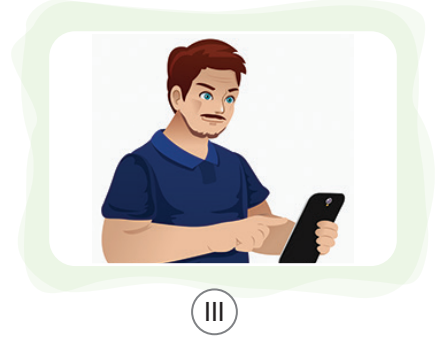
- A) "Neden geç kaldın?"
B) "Derslerine daha çok çalışman gerektiğini düşünüyorum."
C) "Şimdi sen, ondan değil de yaz tatilinden bahset biraz."
D) "Gelmek için neden bu kadar ayak dirediğini söyler misin?"

I

II

III

5. Numaralanmış görsellerin hangilerinde yüz yüze iletişim kurulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6. Kulak, yüreğe giden bir caddedir.

Dil söyler kulak dinler, kalp söyler kâinat dinler.

Yukarıda verilen atasözlerinde iletişimi etkileyen tutum ve davranışlardan hangisinin önemi vurgulanmaktadır?

- A) Farklılıklara saygı göstermenin B) Empati kurmanın
C) Etkili dinlemenin D) Ben dili kullanmanın

7. Ön yargı iletişimi olumsuz etkiler.

Kişinin olaylara çok boyutlu bakması ve kendini karşıdaki kişinin yerine koyması, iletişimi olumlu etkiler.	D
İletişimde uzun süreli göz teması, iletişimin güçlenmesini sağlar.	Y
Pasif dinleme kişinin hem dinlemesi hem de iletişim kurduğu kişiye sorular sorması ve tepkiler göstermesidir.	Y

Etkinlik tablosunu şekildeki gibi tamamlayan bir öğrenci bu etkinlikten kaç puan alır? (Her soru 10 puandır.)

- A) 10 B) 20 C) 30 D) 40

8. Okan, annesine okulda arkadaşısı ile yaşadığı sorunu anlatmaya çalışırken annesi telefonda bir arkadaşısı ile sohbet ediyordu. Okan'a dönerek "Daha sonra konuşalım oğlum." dedi.

Okan ile annesi arasındaki iletişimi engelleyen durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okan'ın arkadaşısıyla iletişim kurmaması
B) Okan'ın beden dilini yeterince kullanamaması
C) Okan'ın annesiyle konuşmak istememesi
D) Annesinin Okan'ın sorununa gereken önemi vermemesi

9. Karşımızdakini dinlemek sadece onun sesini duymak değildir. Onun duygu ve düşüncelerini anlamak, aynı zamanda mimik ve davranışlarını görmektir.

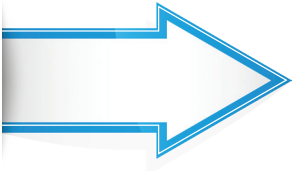

Ayşe'nin bu açıklaması,

- I. Karşımızdaki kişiyi doğru anlamak için beden hareketlerine de dikkat etmeliyiz.
II. Dinlerken karşımızdakinin yüzüne bakmalıyız.
III. Sesimizi yükselterek kendimizi daha kolay dinletebiliriz.

ifadelerinden hangilerine uygundur?

- A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

YENİ NESİL HAZIRLIK TESTİ 2

1. Seda, hafta sonu gittiği müzik kulübünden eve gelince anne ve babasıyla bir şeyler konuşmak istedi. Babası akşam yemeğinde konuşabileceklerini söyledi. Akşam yemeğinde Seda, “Müzik kulübünün benim için çok iyi bir tercih olduğunu düşünmüyorum artık!” dedi. Annesi, Seda’nın sözünü tamamlamasına fırsat bile vermeden, “Ben sana söylemişim müzik yeteneğinin olmadığını. Baştan voleybol kulübüne üye olsaydın böyle olmazdı.” dedi.

Bu anlatımda Seda’nın annesinin yaptığı öncelikli yanlış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirmek, yargılamak
B) Alay etmek
C) Ahlak dersi vermek
D) Tehdit etmek

2. Hepimiz başkaları tarafından dinlenmek isteriz. Birinin bizi yok sayması ve bize önem vermemesi kırıcı bir davranıştır. Bu yüzden dinlemek sadece kelimeleri duymaktan daha fazlasını yapmayı gerektirir. Dinlemek, diğer insanların mesajlarını ve duygularını gerçekten anlayabilmek ve kabul etmektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyici olmanın faydalarından biri değildir?

- A) Karşınızdaki insana değer verdiğiniz ve onu anladığınızı gösterir.
B) Karşınızdaki kişinin eleştirici olmasına neden olur.
C) Karşınızdaki, sizin kendisini olduğu gibi kabul ettiğinizi hisseder.
D) Başka insanlara karşı duyduğumuz rahatsızlıkları ve gerginlikleri azaltır.

3.

Mevlânâ’nın Yedi Öğüdü’nden

- Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.
- Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
- Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
- Hoşgörülülükte deniz gibi ol.

Mevlânâ bu öğütlerinde iletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlardan hangisini vurgulamamıştır?

- A) Yardımsever olmak
B) Sinirli olmamak
C) Hoşgörülü olmak
D) Ön yargılı olmamak

4.

Karagöz ve Hacivat

Hacivat: Ahh efendim, bizi seyre gelen bu dostların huzurunda ne olurdu benim de bir arkadaşım olsa; edebiyattan anlasa, şiir bilse, müziğe hâkim olsa; güzel güzel eserler öğrenecek, dünya olaylarından bahsetsek; eli temiiiz, yüzü temiiiz, sözleri tatlılı...

Karagöz: Hoş geldin kaynanam suratlı!

Hacivat: ...bir yâri kafadar olsa...

Karagöz: Vallahi gelirim kafanı bollaştırırım hacı cav cav.

Bu diyaloga göre aşağıdakilerden hangisi Karagöz ile Hacivat arasındaki iletişimsizliğin nedeni olamaz?

- A) Konuşma biçimi
B) Ben dili kullanımı
C) Etkili dinlemenin gerçekleşmemesi
D) Yanlış sözcük seçimi

5.

I

Gözlüklerin çok komik görünüyor. Seni de şaşkın gösteriyor.

II

Sınavdan iyi puan almak istiyorsan ders çalışmalısın.

III

Kesin sen düşürmüşsündür kalemrimi. Senden başkası olamaz.

Numaralanmış konuşmalarda yapılan iletişim hataları aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

I	II	III
A) Uyarma	İsim takma	Nutuk çekme
B) İsim takma	Uyarma	Alay etme
C) Alay etme	Öğüt verme	Suçlama
D) Eleştirme	Sinama	İsim takma

6. Açık ve anlaşılır bir iletişim ancak insanlar birbirlerini dinlediğinde, birbirlerinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalıştıklarında gerçekleşir. Ayrıca, söylenmek istenilenler karşıdaki insanın duygu ve düşüncelerini dikkate alarak açık ve anlaşılır bir şekilde söylendiğinde iletişim engelleri ortadan kalkmış olur. Böylece insanlar birbirlerini daha iyi anlar, sorun yaşadıklarında daha kolay çözüm yolları üretebilirler.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi açık ve anlaşılır bir iletişimin önündeki engellerden biri değildir?

- A) Karşımızdakini dinlemeden eleştirmek
- B) Sürekli olumsuz ifadeler kullanmak
- C) Duygu ve düşünceleri açıkça ifade etmekten kaçınmak
- D) Empati duygusuyla hareket etmek

7. İyi bir dinleyici olmak karşımızdakine saygılı davranmakla başlar. Genellikle hepimizin yaptığı ve karşımızdakini dinlememize engel olan bazı olumsuz davranışlar vardır. İyi bir dinleyici olmak için bu davranışların farkına varmamız ve mümkün olduğunca bu davranışlardan kaçınmamız gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde önerilen davranışlardan biri olamaz?

- A) Konuşmacıya sık sık soru sormak
- B) Konuşmacının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmak
- C) Karşımızdaki kişiye saygılı davranmak
- D) Dikkatimizi karşımızdaki kişiye yoğunlaştırmak

